

Bij overdracht onderneming geen BTW verschuldigd

In de BTW geldt de hoofdregel dat alle leveringen van goederen en het verrichten van diensten belast zijn met BTW. Op deze hoofdregel bestaat een belangrijke uitzondering: bij de overgang van het geheel of een deel van een algemeenheid van goederen vindt er voor de BTW geen levering of dienst plaats. Dit betekent dat bij de overdracht van een (deel van een) onderneming geen BTW is verschuldigd. Maar wanneer is er nu sprake van een overdracht van een onderneming?

Voor de BTW-heffing is sprake van de overdracht van het geheel of een deel van een algemeenheid van goederen als aan twee voorwaarden wordt voldaan. Allereerst moet wat de verkoper overdraagt een (deel van een) onderneming zijn. Om dit te bepalen moet u vanuit de positie van de verkoper beoordelen of de overdracht een overgang van een (deel van een) onderneming is.

Oftewel, hetgeen de verkoper overdraagt moet een onderneming zijn. Daarvan is sprake als met wat de verkoper overdraagt de koper leveringen en/of diensten kan verrichten, zoals de overdracht van een handelszaak of een zelfstandig bedrijfsonderdeel met lichamelijke zaken (inventaris en voorraad) en onlichamelijke zaken (handelsnaam, klantenbestand, werknemers).

Verkoop winkelpand met inventaris

Een klassiek voorbeeld van een overdracht van een (deel van een) onderneming is de verkoop van een winkelpand met inventaris en (kleding)voorraad. De koper kan immers met deze bestanddelen een onderneming voortzetten. Daarentegen kunt u de verkoop van alleen een handelsvoorraad niet als een overdracht van een onderneming beschouwen. De koper kan namelijk uitsluitend met een handelsvoorraad geen onderneming voortzetten.

In dezelfde lijn vond de Nederlandse rechter een tijdje geleden de verkoop van een bedrijfspand en de roerende zaken uit een faillissementsboedel ook geen overdracht van een onderneming. Er waren in deze zaak namelijk geen zogenoemde onlichamelijke zaken als vergunningen en personeel verkocht die nodig waren om een onderneming te kunnen drijven.

Vergoeding niet van belang

Er is dus geen BTW verschuldigd bij de overgang van het geheel of een gedeelte van een algemeenheid van goederen. Hierbij maakt het geen verschil of dit wel of niet tegen vergoeding plaatsvindt of in de vorm van inbreng in een vennootschap.

Voortzetting van onderneming

Ook moet u voldoen aan het voortzettingsvereiste wil de overdracht als een geheel of een deel van een algemeenheid van goederen gezien worden. Het voortzettingsvereiste houdt in dat de koper de intentie moet hebben om de door de verkoper aan hem over te dragen onderneming te exploiteren.

Belangrijk daarbij is dat het niet nodig is dat de koper de door hem overgenomen onderneming op (exact) dezelfde wijze voortzet. Dit betekent dat als een koper een winkelpand met inventaris overneemt en besluit er niet langer een kledingwinkel in te exploiteren maar een andere winkel, er nog steeds sprake kan zijn van een overdracht van een onderneming.

ABCD-transactie

Als daarentegen de koper de intentie heeft om de overgenomen onderneming onmiddellijk na overname te beëindigen en om bijvoorbeeld de voorraad, inventaris en het (winkel)pand te verkopen, is er geen sprake van overdracht van een geheel of een deel van een algemeenheid van goederen.

De Nederlandse rechter oordeelde dat ook aan het voortzettingsvereiste wordt voldaan als de overgedragen onderneming via een ABCD-transactie wordt verkregen (A verkoopt aan B, vervolgens verkoopt B aan C en uiteindelijk verkoopt C aan D). De ABCD-transactie vond op één dag plaats en de exploitatie van de onderneming lag niet stil.

Ten onrechte in rekening gebrachte BTW aan de koper

Bij de overdracht van een algemeenheid van goederen BTW mag de verkoper geen BTW aan de koper in rekening brengen. Als de verkoper in deze situatie toch BTW aan de koper in rekening brengt, komt deze BTW bij de koper niet voor aftrek in aanmerking.

De verkoper is daarentegen verplicht om de BTW die hij vermeldde op zijn factuur te voldoen op aangifte. Als de verkoper ten onrechte BTW in rekening brengt, kan de verkoper deze BTW crediteren aan de koper. De verkoper kan deze BTW namelijk weer terugkrijgen als hij daarvoor een aantal stappen onderneemt. In sommige gevallen is het niet noodzakelijk dat de verkoper de ten onrechte in rekening gebrachte BTW crediteert.

Faillissement

De Belastingdienst accepteert soms uit praktische overwegingen de aftrek bij de koper zolang de verkoper deze ten onrechte in rekening gebrachte BTW op aangifte heeft voldaan. Als daarentegen de verkoper door bijvoorbeeld faillissement de ten onrechte in rekening gebrachte BTW niet op aangifte voldeed, kan de Belastingdienst deze BTW die koper eerst in aftrek bracht vervolgens naheffen bij deze koper.

Bij faillissement van de verkoper is het voor de koper vaak zinloos om deze BTW terug te vragen van de verkoper. Dit betekent echter wel dat de verkoop voor de koper onverwacht 21% duurder uitvalt.

Geen levering en/of dienst

Als sprake is van een overdracht van een (deel van een) algemeenheid van goederen, vindt er voor de BTW-heffing dus geen levering en/of dienst plaats. Dit betekent dat verkoper noch koper BTW verschuldigd zijn.

Als de verkoper bij de overdracht van een (deel van een) algemeenheid van goederen toch BTW aan de koper in rekening brengt, kan de koper deze BTW niet in aftrek brengen (zie het kader). Het is dus van belang om in dergelijke situaties na te gaan of sprake is van een overdracht van een algemeenheid van goederen.

Overname algemeenheid van goederen

Bij de overdracht van een (deel van een) algemeenheid van goederen vindt voor de heffing niet alleen geen levering en/of dienst plaats maar het heeft ook tot gevolg dat de koper als het ware in de plaats treedt van de verkoper voor de berekening van de verschuldigde BTW na de overname. Dit betekent dat voor de berekening van de BTW de onderneming blijft bestaan.

Als bij de overdracht van een algemeenheid van goederen ook onroerende of roerende zaken met een nog lopende herzieningstermijn overgaan, neemt de koper deze herzieningstermijn(en) over van de verkoper. Concreet kan dit ertoe leiden dat als er een onroerende zaak overgaat met een nog lopende herzieningstermijn van vier jaar, de koper de resterende vier jaar overneemt.

Als sprake is van de overdracht van een onderneming, verricht de verkoper geen BTW-prestatie

Overdracht van onderneming ruim begrip

De reikwijdte van het begrip overdracht van een onderneming is behoorlijk ruim te noemen. Zo kan niet alleen de verkoop van een handelszaak maar ook de verkoop van onroerende zaken een overdracht van een algemeenheid van goederen zijn.

De hoogste Nederlandse rechter heeft aangegeven dat de verkoop van een bedrijfsverzamelgebouw, dat bestond uit acht zelfstandige units die werden verhuurd, ook een overdracht van een algemeenheid van goederen is. De rechter overwoog namelijk dat voor en na de overdracht met het bedrijfsverzamelgebouw diensten waren verricht, namelijk verhuur.

Kosten overdracht

Voordeel van deze beslissing was dat de koper de herzieningstermijn kon voortzetten. In de zaak van het bedrijfsverzamelgebouw ging het dan wel fysiek om één bedrijfsverzamelgebouw maar voor de BTW-heffing was sprake van acht afzonderlijke onroerende zaken omdat de acht units afzonderlijk te verhuren waren.

Als sprake is van de overdracht van een onderneming, verricht de verkoper geen BTW-prestatie. Betekent dit dan dat de verkoper geen recht op aftrek van de BTW heeft die ziet op de overdracht van de onderneming? Immers een ondernemer kan alleen BTW als voorbelasting in aftrek brengen als die ziet op een BTW-belaste prestatie.

De Europese rechter heeft echter geoordeeld dat de kosten die de verkoper maakt met de overdracht van een (deel van een) algemeenheid van goederen onderdeel vormen van de algemene kosten van de verkoper. Dit is een gunstige beslissing. Dit betekent namelijk dat de verkoper in principe de BTW op deze kosten pro rata als voorbelasting kan terugvragen.

Afgebakend bedrijfsonderdeel

Als de verkoper alleen omzet heeft met recht op aftrek voorbelasting, kan de verkoper alle BTW die ziet op de overdracht van een (deel van een) algemeenheid van goederen terugvragen. Maar ook in gevallen waarin de verkoper niet alle BTW op de algemene kosten kan terugvragen, kan de verkoper onder omstandigheden alle BTW op de kosten, die samenhangen met de overdracht, terugkrijgen.

Wat de verkoper overdraagt moet dan een duidelijk afgebakend bedrijfsonderdeel zijn en voor wat hij overdraagt moet alle BTW als voorbelasting aftrekbaar zijn.

Dit verdiepingsartikel is geschreven door Michel Toet, fiscalist bij de Belastingdienst, e-mail:

mjma.toet@belastingdienst.nl

Dit is een artikel van de redactie van Fiscaal Rendement

Fiscaal Rendement is dé informatiebron voor fiscaal geïnteresseerde ondernemers en hun financiële adviseurs. Wat is er veranderd in de fiscale praktijk, en hoe kunt u als specialist deze informatie direct in uw dagelijkse werk toepassen? U weet het dankzij nieuws en praktische artikelen over onder meer inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting, heffing en invordering, bezwaar en beroep en BTW.

De onafhankelijke en ervaren redactie van Fiscaal Rendement zit bovenop het nieuws en vertelt u als eerste wat de ontwikkelingen zijn. Altijd in heldere taal en met een praktische insteek, zodat u de informatie direct kunt vertalen naar uw eigen werksituatie. Fiscaal Rendement is daarnaast multimediaal. De voor uw vakgebied relevante informatie verschijnt:

- ✓ dagelijks op het digitale platform Rendement Online, waar u onder meer het laatste nieuws, checklists, rekentools, maatwerkbrieven en verdiepingsartikelen tot uw beschikking heeft;
- ✓ wekelijks gebundeld in een e-mailnieuwsbrief;
- ✓ maandelijks in het vakblad Fiscaal Rendement, boordevol nieuws en achtergrondartikelen, digitaal en op de mat;
- ✓ tweemaandelijks in een handzaam themadossier: een pocketboekje dat iedere editie een complex onderwerp uitdiept.

Rendement is een succesvolle uitgeverij van met name praktische vakbladen en digitale ondersteuning.

Het assortiment bestaat uit een crossmediaal portfolio: van printuitgaven zoals magazines en themadossiers tot online ondersteuning in de vorm van digitale naslagwerken, e-nieuwsbrieven, een vragenservice en tools.

www.rendementuitgeverij.nl